

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

23 juni 1998

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET

– van mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Steve Stevaert en Herman Lauwers en mevrouw Ria Van Den Heuvel –

tot wijziging van artikel 41 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heer Steve Stevaert –

houdende invoering van een nieuwe wettelijke bepaling genaamd "overweging van decreet"

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET

– van de heer Steve Stevaert –

houdende wijziging van artikel 41 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen, wat het verzoekschrift betreft

VERSLAG

namens de Commissie voor Reglement en Samenwerking uitgebracht door mevrouw Mieke Van Hecke

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Norbert De Batselier.

Vaste leden : de heren Leo Delcroix, Johan De Roo, Marc Olivier, Herman Suykerbuyk, Johan Weyts ;

de heren André Denys, Jacques Devolder, Francis Vermeiren ;

de heren Gilbert Bossuyt, Jacques Timmermans ;

de heren Filip Dewinter, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heer Paul Van Grembergen ;

de heer Jos Geysels.

Plaatsvervangende leden :

de heer Joachim Coens, mevrouw Mia De Schamphelaere, de heren John Taylor, Walter Vandenbossche, mevrouw Mieke Van Hecke ;

de heren Ward Beysen, Marc Cordeel, Mandus Verlinden ;

de heren Patrick Hostekint, Marcel Logist, Michiel Vandenbussche ;

mevrouw Marijke Dillen, de heer Jan Penris ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh ;

mevrouw Vera Dua.

*Zie :***497** (1996-1997)

– Nr. 1 : Voorstel van bijzonder decreet

– Nr. 2 : Advies van de Raad van State

– Nrs. 3 en 4 : Amendementen

*Zie ook :***470** (1996-1997)

– Nr. 1 : Voorstel van decreet

– Nr. 2 : Advies van de Raad van State

500 (1996-1997)

– Nr. 1 : Voorstel van bijzonder decreet

– Nr. 2 : Advies van de Raad van State

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Reglement en Samenwerking nam op 18 februari 1998 kennis van het voorstel tot herziening van artikel 57 van de grondwet (Gedr. St., S., 1996 – 1997, nr. 515) en het voorstel van bijzondere wet tot aanvulling van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen in verband met het recht van petitie en het debat op initiatief van de bevolking (Gedr. St., S., 1996-1997, nr. 516) waarvan de bespreking in de Senaat een aanvang had genomen.

De commissie deelde bij brief van 20 februari 1998 aan de voorzitter van de Senaat mee dat in het Vlaams Parlement weldra besprekingen zouden starten om in het kader van de constitutionele autonomie artikel 41 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen te wijzigen.

De Commissie voor Reglement en Samenwerking behandelde op 5 mei 1998 en 16 juni 1998 :

- het voorstel van decreet van de heer Steve Stevaert houdende invoering van een nieuwe wettelijke bepaling genaamd "overweging van decreet" ;
- het voorstel van bijzonder decreet van mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Steve Stevaert en Herman Lauwers en mevrouw Ria Van Den Heuvel tot wijziging van artikel 41 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen ;
- het voorstel van decreet van mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Steve Stevaert en Herman Lauwers en mevrouw Ria Van Den Heuvel houdende regeling van de bij het Vlaams Parlement ingediende verzoekschriften ;
- het voorstel van bijzonder decreet van de heer Steve Stevaert houdende wijziging van artikel 41 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen, wat het verzoekschrift betreft.

Over het voorstel van decreet van de heer Steve Stevaert houdende invoering van een nieuwe wettelijke bepaling genaamd "overweging van decreet" bracht de Raad van State advies uit op 21 januari 1997. Over de overige voorstellen bracht de Raad van State advies uit op 21 augustus 1997.

Het voorstel van bijzonder decreet van mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Steve Stevaert en Herman Lauwers en mevrouw Ria Van Den Heuvel tot wijziging van artikel 41 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en het voorstel van decreet van mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Steve Stevaert en Herman Lauwers en mevrouw Ria Van Den Heuvel houdende regeling van de bij het Vlaams Parlement ingediende verzoekschriften vormen één geheel. Daar zij in de hiërarchie der normen tot een verschillend niveau behoren werden zij als verschillende parlementaire stukken ingediend doch gelijktijdig besproken.

Het voorstel van decreet van de heer Steve Stevaert houdende invoering van een nieuwe wettelijke bepaling genaamd "overweging van decreet" en het voorstel van bijzonder decreet van de heer Steve Stevaert houdende wijziging van artikel 41 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen, wat het verzoekschrift betreft, werden in samenhang behandeld. Het voorstel van bijzonder decreet van mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Steve Stevaert en Herman Lauwers en mevrouw Ria Van Den Heuvel tot wijziging van artikel 41 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen werd als basis gebruikt.

De Commissie voor Reglement en Samenwerking besliste met 7 stemmen bij 2 onthoudingen dat er geen reflectietermijn en reflectienota's zullen zijn.

1. Algemene bespreking

Mevrouw Mieke Van Hecke stelt aan de commissie een visie-nota ter beschikking waarin zij vooral de te nemen opties wil expliciteren met het doel na discussie uitgangspunten, opdracht, samenstelling en werking van de commissie bevoegd voor de verzoekschriften te omschrijven zodat nadien de neerslag ervan in regelgeving kan worden omgezet.

Zij neemt als uitgangspunt dat in het geheel van de voorstellen, die de betrokkenheid van personen bij het beleid moeten verhogen, een verzoekschrift-procedure een noodzakelijk sluitstuk is omdat het beantwoordt aan de basisoptie van ons democratisch bestel nl. de vertegenwoordigende democratie. Deze procedure laat toe dat mensen zich rechtstreeks en tijdens een legislatuur richten tot diegene, die zij hebben aangeduid om namens hen het beleid te voeren.

Bij het opstellen van de regelgeving met betrekking tot de toegang tot en de werking van de commissie lijkt het nuttig een zo groot mogelijke conformiteit na te streven met de bestaande en toekomstige regelgeving zoals die geldt in de federale wetgevende kamers. Noodzakelijke verschillen moeten worden doorgevoerd. Onnodige verschillen werken enkel drempelverhogend en worden dus beter vermeden.

De basisregeling m.b.t. verzoekschriften ligt vervat in artikel 28 van de Grondwet :

"Ieder heeft het recht verzoekschriften, door een of meerdere personen ondertekend, bij openbare overheden in te dienen. Alleen de gestelde overheden hebben het recht verzoekschriften in gemeenschappelijke naam in te dienen."

Voor de federale kamers ligt een bijkomende regelgeving vervat in artikel 57 van de Grondwet :

"Het is verboden in persoon aan de Kamers verzoekschriften aan te bieden. Elke kamer heeft het recht de bij haar ingediende verzoekschriften naar ministers te verwijzen. De ministers zijn verplicht omtrent de inhoud uitleg te verstrekken, zo dikwijls als de Kamer het eist."

Voor de gemeenschappen en gewesten ligt een identieke regelgeving vervat in artikel 41 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

De samenstelling van de commissie volgt dezelfde regeling als deze van de andere parlementaire commissies in het Vlaams Parlement. Rekening houdend met specifieke elementen voor de werking van deze commissie kan worden overwogen een bureau samen te stellen binnen deze commissie. Dit bureau zou bestaan uit een voorzitter en twee of meer ondervoorzitters eventueel bijgestaan door een commissielid-secretaris (gedacht wordt aan voorbereidend advies m.b.t. de ontvankelijkheid van verzoekschriften).

De commissie bevoegd voor verzoekschriften zou als opdracht hebben :

1. de grondwettelijke opdracht uit te oefenen m.b.t. de individuele verzoekschriften en deze ingediend door de gestelde lichamen. Hierbij dient volledigheidshalve en in navolging van de rechtspraak de problematiek te worden onderzocht van de mogelijkheid verzoekschriften in te dienen door verenigingen of organisaties (bv.

consumentenverenigingen, milieuverenigingen e.d.) ;

2. de behandeling van de "collectieve" verzoekschriften. Het betreft het volksinitiatief dat leidt tot een parlementair debat (op federaal niveau werden daarover voorstellen ingediend door de heren Lallemand en Erdman ; op Vlaams niveau werd dit in het voorstel Avontroodt, Merckx-Van Goey, Stevaert, Lauwers en Van Den Heuvel opgenomen) ;

3. gestructureerde samenwerking en opvolging van de aanbevelingen van de Vlaamse ombudsman.

Volledigheidshalve moet worden gesteld dat vragen, die een individuele klacht inhouden met betrekking tot een individueel dossier bij administratie of Vlaamse openbare instelling niet tot de bevoegdheid van deze commissie behoren.

Inzake de werking van de commissie worden volgende "stappen" onderscheiden :

- de inontvangstneming ;
- de ontvankelijkheid ;
- de bevoegdheid ;
- de gegrondheid ;
- de opvolging ;
- het beroep ;
- de termijnregeling.

Inontvangstneming

De verzoekschriften worden in ontvangst genomen door de voorzitter van het Parlement, die ze zonder verder onderzoek doorgeeft aan de voorzitter van de commissie bevoegd voor de verzoekschriften.

Ontvankelijkheid

De beslissing met betrekking tot de ontvankelijkheid van het ingediende verzoekschrift behoort toe aan de commissie. Het lijkt nuttig het voorafgaand onderzoek met formulering van advies terzake toe te vertrouwen aan het bureau van de commissie.

De eventuele doorverwijzing naar ombudsdiensten, bijvoorbeeld bij individuele klachten, lijkt een noodzaak.

Bevoegdheid

Voor zover het een probleem betreft met betrekking tot de staatsrechterlijke bevoegdheidsverde-

ling, zou de mogelijkheid van het stellen van een prejudiciële vraag aan het Arbitragehof moeten worden bekeken.

Gegrontheid

Voorzover het een "collectief" verzoekschrift betreft, wordt het verzoekschrift doorverwezen, eventueel via het uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement voor verder gevolg, met name agendering op een plenaire vergadering.

In de andere gevallen geeft ofwel de commissie zelf een antwoord op de gestelde vraag, ofwel wordt doorverwezen naar de regering of de bevoegde parlementaire commissie voor verdere beantwoording.

Opvolging

De indieners worden op de hoogte gesteld van de genomen eindbeslissing in de commissie door de voorzitter van het Vlaams Parlement. Ook tussentijdse beslissingen (bijvoorbeeld een prejudiciële vraag of agendering in plenaire zitting) worden hen meegedeeld.

Aan de parlementsleden wordt een correcte mededeling gedaan betreffende de aan de orde gestelde problemen en het eraan gegeven gevolg.

Beroep

Rekening houdend met de specificiteit van de verzoekschriftprocedure lijkt het niet opportuun in beroepsmogelijkheden te voorzien met betrekking tot genomen beslissingen inzake ontvankelijkheid, bevoegdheid of gegrondheid vermits het Parlement hiërarchisch geen meerdere kent en de scheiding van de machten moet worden geëerbiedigd.

Termijnen

Er moet worden gezorgd voor werkbare termijnen met oog voor de redelijkheid wat de periode van volledige afhandeling betreft.

De nota van mevrouw Mieke Van Hecke vormde de basis voor de verdere bespreking en amendering van het voorstel van bijzonder decreet tot wijziging van artikel 41 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 en het voorstel van decreet houdende regeling van de bij het Vlaams Parlement ingediende verzoekschriften (Stuk 498).

De heer Norbert De Batselier, voorzitter, verwijst naar het advies van de Raad van State dat volgens hem niet volledig gevolgd wordt in de voorliggende teksten en waardoor er een schending zou kunnen zijn van artikel 28 G.W.. Zo wordt er bijvoorbeeld toch een motiveringsverplichting en een leeftijdsvoorwaarde opgelegd.

Mevrouw Yolande Avontroodt stelt dat door dit voorstel de constitutieve autonomie wordt ingevuld. Er wordt volgens haar geen afbreuk gedaan aan artikel 28 G.W.. Het opleggen van een leeftijdsvoorwaarde van zestien jaar is volgens haar nodig om tegemoet te komen aan het recht op participatie, recht dat de derde pijler vormde van het verdrag over de rechten van het kind. Het recht op participatie van de jongeren staat niet in artikel 28 G.W.. De voorstellen garanderen daarenboven het recht op antwoord wanneer men een verzoekschrift heeft ingediend. Het recht om verzoekschriften in te dienen is een verbijzondering van het recht op vrije meningsuiting. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens garandeert dit recht slechts vanaf de leeftijd van veertien jaar.

Mevrouw Mieke Van Hecke verwijst naar het voorstel in de Senaat waar ook een leeftijdsvoorwaarde van zestien jaar wordt ingeschreven. Men heeft gestreefd naar een eenvormige procedure voor de verschillende beleidsniveaus.

In verband met het advies van de Raad van State deelt mevrouw Mieke Van Hecke, namens de indieners, mee dat het inderdaad juridisch-technisch correcter zou zijn een aantal bepalingen op te nemen in het Reglement van het Vlaams Parlement. De indieners van de voorstellen hebben echter geopteerd om sommige bepalingen niet in het Reglement op te nemen omdat dit een louter intern instrument is. De bevolking moet de spelregels kennen wanneer een verzoekschrift wordt ingediend bij het Vlaams Parlement. De indieners hebben er uitdrukkelijk voor gekozen de regeling van de werkzaamheden in het decreet op te nemen.

Aansluitend stelt mevrouw Yolande Avontroodt dat men met deze werkwijze buitenlandse voorbeelden heeft nagevolgd met name Nederland en Duitsland. De hoofdbekommernis was de rechtszekerheid van de burgers te verhogen door de behandelingswijze van verzoekschriften in een openbaar document op te nemen.

2. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Artikel 1 wordt zonder opmerkingen unaniem aangenomen met 9 stemmen.

Artikel 2

Het amendement van mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Steve Stevaert en Herman Lauwers en mevrouw Ria Van Den Heuvel strekt ertoe het artikel twee te vervangen (Stuk 497/3). Door dit amendement worden bijkomende voorwaarden inzake de behandeling van verzoekschriften in het bijzonder decreet opgenomen.

Het subamendement van mevrouw Mieke Van Hecke strekt ertoe de bepaling te schrappen dat de Vlaamse regering kan worden verzocht om alle toegang te verlenen tot haar administratie indien er geen gevolg verleend wordt aan het verzoek van het Vlaams Parlement aan de Vlaamse regering om over een verzoekschrift uitleg te verstrekken (Stuk 497/4 I). Volgens de indiener is de voorgestelde maatregel te verre gaand en niet in verhouding met de doelstelling m.n. het bekomen van een antwoord van de Vlaamse regering op een in het verzoekschrift voorgelegde probleemstelling. Deze vorm van sanctie is aangewezen wanneer er een klacht wordt behandeld bijvoorbeeld door een onderzoekscommissie, een ombudsman of de kinderrechtencommissaris. Wanneer men geen gevolg geeft aan een vraag om uitleg te verschaffen dan is de voorgestelde sanctie te zwaar.

De heer Jos Geysels stelt voor het begrip gevolgverlening beter te definiëren.

Mevrouw Mieke Van Hecke verwijst daarvoor naar het voorstel van decreet houdende regeling van de bij het Vlaams Parlement ingediende verzoekschriften. Artikel 7 van dit voorstel bepaalt dat het bevoegde lid van de Vlaamse regering binnen de zes weken aan de commissie de gevraagde inlichtingen dient te verstrekken. Indien het niet mogelijk is om binnen vernoemde termijn de gevraagde inlichtingen te verstrekken, wordt de commissie hiervan schriftelijk, met een met redenen omkleed bericht, in kennis gesteld. Het is inderdaad volgens haar niet duidelijk wanneer de regering geen gevolg geeft aan een verzoek. Zij handhaaft dan ook de vraag om de betrokken bepaling te schrappen.

Mevrouw Yolande Avontroodt stelt dat er geen gevolg geven wordt, indien er geen antwoord gegeven wordt. Het is een aansporing voor de regering om toch te antwoorden. Zonder deze sanctie wordt de tekst volgens haar te vrijblijvend. Het is op advies van de Raad van State dat deze bepaling in het bijzonder decreet werd opgenomen.

De heer Gilbert Bossuyt wil dezelfde regeling als voor de andere commissies. Indien in een andere commissie om uitleg wordt gevraagd en er geen informatie gegeven wordt, dan worden daar volgens de gekende regels conclusies aan gekoppeld. Het kan niet zijn dat er andere regels gelden als een vraag om informatie van een burger afkomstig is.

Mevrouw Yolande Avontroodt stelt dat de sanctie pas opgelegd zal worden indien het onderzoek naar de gegrondheid is gestart. Parlementsleden hebben andere middelen om een antwoord af te dwingen van een regeringslid. De burgers hebben deze mogelijkheden niet. Volgens haar wordt door het subamendement het recht op antwoord ondermijnd.

De heer Gilbert Bossuyt beaamt dat de parlementsleden over ander middelen beschikken dan de gewone burgers. Het is echter niet uitgesloten dat een parlements lid geen antwoord krijgt van de minister wanneer hij een interpellatie houdt of een vraag stelt. Het kan volgens hem niet dat burgers dan meer rechten zouden hebben.

Volgens de heer Peter De Ridder draagt het Vlaams Parlement de verantwoordelijkheid voor de behandeling van verzoekschriften. Indien er niet gereageerd wordt op een verzoekschrift kan volgens hem het Vlaams Parlement hierop reageren. Er zijn volgens hem wel voldoende garanties dat er gevolg gegeven zal worden aan een vraag om informatie.

Mevrouw Yolande Avontroodt sluit zich aan bij de argumenten ten gunste van het subamendement.

Het subamendement van mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Mieke Van Hecke, de heren Peter De Ridder, Herman Lauwers en Jos Geysels strekt ertoe in § 2 de leeftijdsvoorwaarde te brengen op zestien in plaats van vijftien jaar (Stuk 497/4 II). Door dit subamendement wordt de uniformiteit met de in de Senaat in bespreking zijnde voorstellen ingevoerd.

Het subamendement van mevrouw Mieke Van Hecke en het subamendement van mevrouw

Yolande Avontroodt, mevrouw Mieke Van Hecke, de heren Peter De Ridder, Herman Lauwers en Jos Geysels worden unaniem aangenomen met 9 stemmen.

Het gesubamendeerde amendement tot vervanging van artikel 2 wordt unaniem aangenomen met 9 stemmen.

3. Eindstemming

Het geamendeerde voorstel van bijzonder decreet wordt unaniem aangenomen met 9 stemmen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Mieke VAN HECKE Norbert DE BATSELIER

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Artikel 1

Dit bijzonder decreet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 118, § 2, van de Grondwet.

Artikel 2

In titel III, hoofdstuk II, afdeling II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen wordt aan onderafdeling 3 – Bepalingen eigen aan het Vlaams Parlement, ingevoegd bij het bijzonder decreet van 24 juli 1996, een artikel 53ter toegevoegd, dat luidt als volgt :

" Artikel 53ter

Artikel 41 wordt, wat het Vlaams Parlement betreft, vervangen door wat volgt :

" Artikel 41

§ 1. Ieder heeft het recht verzoekschriften, door één of meer personen ondertekend, bij het Vlaams Parlement in te dienen.

Het Vlaams Parlement heeft het recht de ingediende verzoekschriften naar de Vlaams regering te verwijzen met het verzoek omtrent de inhoud uitleg te verstrekken.

§ 2. Het Vlaams Parlement is verplicht in plenaire vergadering een onderzoek te wijden aan de verzoekschriften ingediend door personen die de volle leeftijd van zestien jaar hebben bereikt en waarvan het aantal door het decreet wordt bepaald.

§ 3. Het decreet bepaalt de nadere voorwaarden waaronder dit recht wordt uitgeoefend en de wijze waarop de verzoekschriften worden behandeld. ". "
